

Eddie Van Halen

kollveldi guitarheimin

Rockgitaraspæl hefur upplivað margar kollveltingar hessa öldina. Lesið hér um Eddie Van Halen – mannin aftan fyri kanska størstu gitarkollveltingina síðani Jimi Hendrix brendi seg inn í rocksøguna.

NICLAS JOHANNESSEN

Árið er 1978. Bólkurin Van Halen gevur út sína fyrstu plátu »Van Halen«. Á henni er solo guitarstykkjið »Euroption«. Ein gitari, ein maður, eitt »first take« hjá 21 ára gamla Eddie Van Halen, prentað í allar ævir á vinyl, og heimurin skuldi aldri aftur gerast tann sami.

Kollvelting! Soleiðis hevði ongin spælt fyrr. Maðurin hevði uppfunnið ein nýggjan teknikk. Hann tappaði við høgri hond á guitararmin, og tónavalið gjørdist lægið og soundið heilt óðrvisi.

Ikki síðani Hendrix hevði elektriski gitarin fingið slíkt spark í dintilin. Eitt spark, sum ikki bara rakti ein litlan hóp av guitarleikarum, men allar rockelskarar.

Eftir 12 mánaðum seldi »Van Halen« tveir milliónir eintøk av fyrstu fløgu teirra. Og soleiðis varð ein nýggj guitarhetja fodd.

Nú var tað ikki bara Eddie Van Halen, ið legði lunnar undir hesi glam-rock sprenging. Sangarin David Lee Roth átti eisini sín stóra lut í, at hesin amerikanski rockbólkurin soleiðis tók dik á seg móti stjörnuhimmalinum. Hann var kendur sum ein showmaður við Hollywood dýgdum, sum eisini dugdi at syngja – men kanska fyrst og fremst undirhald.

Teir fyra Eddie Van Halen á guitar, Alex Van Halen á trummur (eldri bróðir Eddie), Michael Anthony á bass og David Lee Roth, sang, høvdu spælt kopiløg í fleiri ár í Los Angeles undir navninum Mammoth. Tað var ikki fyrr enn bassleikarin í Kiss Gene Simmons hoyrði teir, at fer byrjaði at koma á. Simmons produseraði eina demo við Mammoth, men kortini vildu plátufelagini ikki gera sáttmála. Simmons gav tó ikki skarvin yvir, hann spældi tónleikin fyri produsaranum Ted Templemann, ið var bergtikin og hesin sannfórði síðani Warner Brothers um at gera sáttmála við bólkinn, ið nú hevði

skift navn til Van Halen.

12 ár

– Eg byrjaði at roykja, drekka og spæla guitar tá eg var 12 ár, hevur Eddie Van Halen sagt. Hann og

Eddie, so skifti yngri Van Halen bara um og fór at spæla guitar.

– Eg minnst, hvussu eg altíð spældi. Eg plagdi at sita á songarstokkinum friggjakkvöld, tá Alex fór í býin við vininum, og tá hann

Halen. Serliga í USA er hann framvegis stóru. Og í kjalarvørrinum fylgdi í tonsatali av eftiraparum. Allir ungir guitarleikarar

við respekt fyri sær sjálvum byrjaðu at tappa og spæla skjótari enn ljósið. Men at kalla ongin kom upp á knóini á Eddie. Helst tí, at tað, ið veruliga gjørdi – og framvegis ger – Eddie Van Halen til ein góðan guitarspælara er hansara tóni, hansara sterku riff og mest av øllum hansara framúr góða tev fyri rytmspæli – hansara timing. Helst nakað, hann hevur fingið við at byrja at spæla trummur.

Milliónsøla beinanvegin

Við 2 milliónum eintøkum fekk ferðin móti tindinum eina góða byrjan. Van Halen gjørdist skjótt størsta glam-rock navnið í USA. Næsta útgávan Van Halen II hevði ikki rættliga somu góðsku sum fyrsta útgávan, men hon seldi kortini líka væl sum fyrsta plátan. Við fløguni »Women and Children First« eksperimenteraðu Van Halen eitt sindur meira enn á fyrstu plátunum. Nú byrjaði synthesizari eisini at koma við. Fyribils sterkasta útgávan kom í 1981 við plátuni »Fair Warning«.

Serliga Eddie Van Halen var fessi- num og spældi við ótrúligum intensiteti á hesi útgávu, sum enn dagin í dag stendur sum ein Van Halen klassikari.

Árið eftir – í 1982 – kom »Div- er Down« út. Nú vóru teir villu mennir blivnir eitt sindur linari í kongunum. Talan var í stóran mun um kopiløg, men hóast kreativa

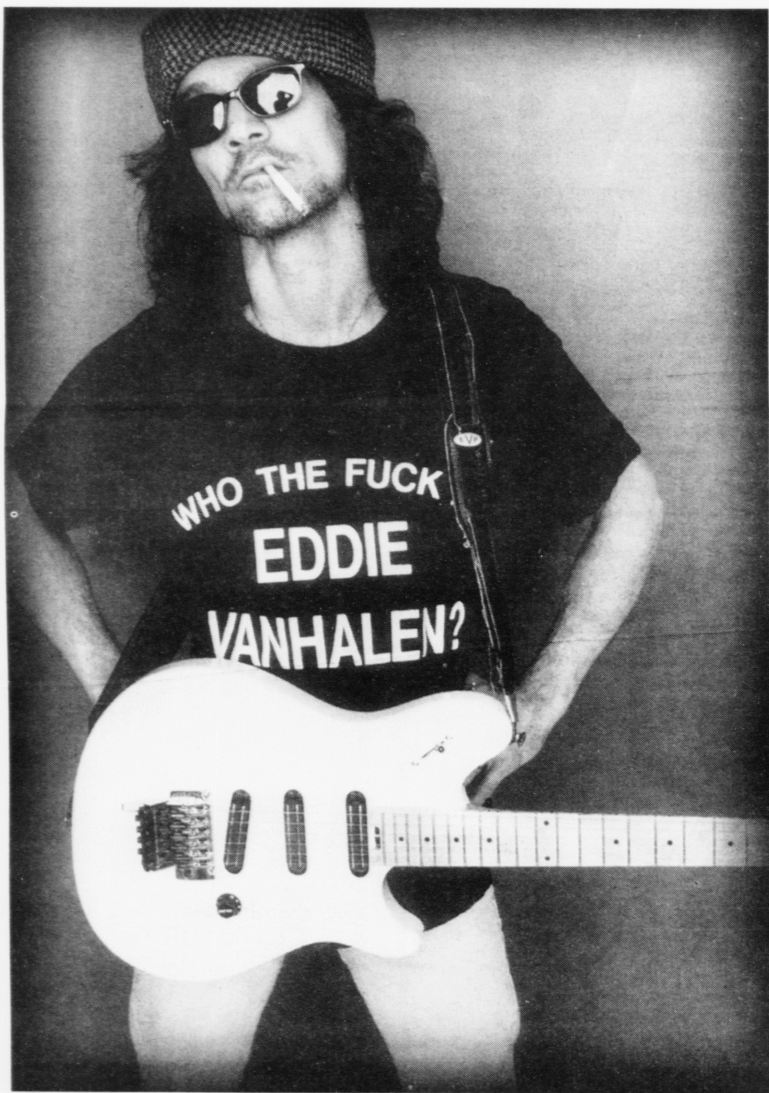
bakkastið, so var Van Halen framvegis sera væl dándur bólkur. Um hetta mundið stóðu teir ovast á breddanum á flestu størstu rockfestivalum. Og boð vóru eisini eftir Eddie Van Halen frá øðrum síðum. Eitt nú spælir hann fantastisku soloina á »Beat It« hjá Michael Jackson, sum lá nummar 1 á hitlistunum í 1983. Eddie Van Halen hevði bara sína egnu guitar við í studio. Settið leidingin í ein Marshall forstyrk- jara og spældi so tveir ferðir ígjøgnum. Og soleiðis var ein klassisk rocksolo, har ein av hansara vinum – nevniliga Steve Lukather úr Toto – spælir rytmguitararnar.

Merkisárið '84

Men tað var í 1984 at tað heilt stóra gjøgnumbrotið kom. Hetta var árið, tá Van Halen flutti seg frá toppinum av rockpallinum yvir á toppin á alheims tónleikapalli- num. Orsøkin var lagið »Jump« á útgávu »1984«, sum kom út nýggjársdag – ja, í 1984. Hetta gjørdist fyrsta lagið, ið rakk nummar 1 á alheims hitlistum. Umframt lagið »Jump« so vera lög sum »Panama« og »I'll Wait« framvegis nógv spæld í amerikansku rock útvarpsstöðunum – stívlaga 15 ár aftan á.

Stóra gjøgnumbrotið var kortini eisini byrjanin til endan hjá upp- runamanningini í Van Halen. Í 1985 gjørdi David Lee Roth ein solo plátu »Crazy From The Heat«. Og hann fór úr Van Halen fyri at royna seg solo. Síðani havar partarnir fyri tað mesta kastað runu eftir hvør øðrum.

Inn í hitan kom sangarin Sammy Hagar. »5150« var teirra fyrsta útspæl, og plátan náddi heilt upp á fyrsta plássið á Billboard hitlistanum, meðan hit-lagið »Why Can't This Be Love« gav ábendingar um, at Van Halen blivu meira poppurir. Hóast »OU812« ikki var mett, at hava somu tyngd sum »5150«, so rakk henda útgávan eisini rocktindunum – so annað árið á rað gjørdist Van Halen nummar 1 á amerikan-

»Who the fuck is Eddie Van Halen« spyr maðurin sjálvur. Fyri flestu guitarleikarar eru hesin spurningur óneyðugur

bróðurin Alex eru báðir foddir í Hollandi, men fluttu sum smá- drongir til USA við foreldrunum. Pápin var tónleikari og spældi klarinett.

At byrja við spældi Alex guitar og Eddie trummur. Men skjótt visti tað seg, at tað lá betri fyri hjá Alexi at spæla trummur enn hjá

kom aftur móti morgni, sat eg framvegis og klimpraði upp á guitaran!

Eddie Van Halen gjørdist rockkongur eftir Hendrix, Clapton, Page, Blackmore og Beck. Ongin guitarleikari man hava verið so nógv viðgjørdur í guitarbløðum seinastu 20 árin, sum Eddie Van

